

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Teze diplomové práce

Zdravý životní styl mládeže do 18 let

Bc. Markéta Chmelová

© 2015 ČZU v Praze

Souhrn

Diplomová práce „Zdravý životní styl mládeže do 18 let“ je soustředěna na obor zdraví a zdravého životního stylu u žáků základních škol. Práce se dělí do dvou částí. První část je věnována teoretickým východiskům zkoumané problematiky. Zaobírá se vymezením pojmu zdraví a činiteli na něj působícími. Charakterizuje projekty týkající se podpory zdraví a zdravého životního stylu žáků. Obeznamuje s výchovou ke zdravému životnímu stylu na základních školách.

Empirická část popisuje MČ Praha 3, ve které se školské instituce nacházejí. Následuje popis jednotlivých institucí a jejich charakteristika. Práce pokračuje institucionální analýzou školy ZŠ Chelčického. Diplomová práce si klade za cíl zjistit, zda si daná školská instituce plní svá poslání. Práce je doplněna anketním šetřením s žáky, kteří se účastní projektu „Mléko do škol“. Výsledky budou předány škole a poskytnou jí doporučení a nápady k dalšímu vzdělávání v oblasti zdraví a zdravého životního stylu.

Klíčová slova

zdraví, zdravý životní styl, instituce, děti, mládež, programy podporující zdraví, škola, sport

Cíl práce

Na začátku empirické části diplomové práce je cílem zmapování školských institucí na Praze 3 a zjistit, zda využívají dotační programy „Mléko a Ovoce do škol“.

Ve druhé části je cílem u vybrané školské instituce zjistit, zda je v této instituci kladen důraz na zdravý životní styl dětí a zda si daná škola plní svá poslání a cíle. Vlastní posouzení instituce bude provedeno na základě analýzy technického zázemí, personálního zabezpečení organizace a finanční zajištění provozu zařízení.

Metodika

Diplomová práce se dělí na část teoretickou a empirickou. V teoretické části bude metodikou studium odborných textů a právních předpisů, ze kterých budou čerpána sekundární data. V této části diplomové práce bude využit analytický přístup, při kterém bude provedena analýza informací a dat z odborné literatury, internetových zdrojů, právních předpisů a vnitřních dokumentů, které s tematikou zdravého životního stylu souvisí.

V empirické části diplomové práce budou zpracovány jak primární tak sekundární data. Sekundární data budou čerpána z vnitřních dokumentů školských institucí a z jejich webových stránek. Terénní výzkum bude použit při zpracování části, která se bude týkat vymezení školských institucí ve vybrané lokalitě – MČ Praha 3. Stěžejní část empirické části práce tvoří analýza vybrané školské instituce – ZŠ Chelčického. Analýza instituce je inspirována funkcionální analýzou institucí dle Bronislawa Malinowského. Pomocí této metody budou analyzovány jednotlivé prvky instituce – charta, personál, normy, hmotné zařízení, aktivity a funkce. Na základě výsledků bude rozhodnuto, zda si tato instituce plní svá poslání a cíle. Dále bude zjištěno, zda instituce podporuje děti ve zdravém životním stylu. Součástí empirické části bude dotazníkové šetření s dětmi, které se aktivně zapojují do programu „Mléko do škol“. Dotazníky budou předávány dětem osobně ve třídách dané základní školy.

Na základě zjištěných výsledků budou stanoveny poznatky získané z terénního výzkumu, institucionální analýzy a dotazníkového šetření a budou navržena doporučení pro zlepšení fungování školské instituce.

Zhodnocení výsledků a doporučení

Všechny školské instituce v MČ Praha 3 se snaží aktivně podporovat děti ve sportování, zdravé výživě a nezapomínají také na duševní hygienu. V této oblasti nebyly zjištěny žádné velké nedostatky. Dotační programy Mléko a Ovoce do škol využívá ani ne polovina škol. Tyto programy představují pro školu pouze administrativu; o financování se starat nemusí. Ostatní školy by se proto do projektu měly zapojit a tím rozšířit i další možnost, jak podporovat děti ve zdravém životním stylu.

Hlavním cílem práce bylo provést institucionální analýzu ZŠ Chelčického a zjistit, zda si tato školská instituce plní svá poslání a cíle, zda podporuje děti ve zdravém životním stylu. Na základě provedeného terénního šetření lze tedy vyvrátit hypotézu, že si školská instituce ZŠ Chelčického neplní cíle a poslání, ke kterým byla zřízena.

Co se týče norem, zásad a směrnic, nejdůležitější dokument – školní řád – je dobře a přehledně zpracovaný. Ředitel ho každoročně aktualizuje. Řád je volně dostupný všem žákům, rodičům a pedagogům přímo ve škole nebo si ho mohou prostudovat na webových stránkách školy. Povinná dokumentace určená školským zákonem - rozvrh vyučovacích hodin, kniha úrazů, školní matrika, třídní knihy a školní vzdělávací program - je správně vedena. Nedostatky byly shledány v absenci zřizovací listiny a aktuální výroční zprávy o činnosti na stránkách školy. Je třeba zapracovat na zlepšení, provést revizi všech dokumentů a dodat chybějící dokumenty. Při zpracování finančních výkazů by se škola měla vyvarovat chybám. V některých případech provedené součty nesouhlasily se součty ve výkazech – byly tak odhaleny chyby.

Školní jídelna odpovídá náročným normám Evropské unie. Kuchařky vaří moderní kuchyni a nezapomínají na zařazování prospěšných potravin do jídelníčku. U každého jídla je uveden přehled alergenů. Na výběr mají děti ze dvou hlavních jídel - druhé jídlo je většinou bezmasé. Ke každému jídlu mají strážníci buď kompot, nebo zeleninový salát. V tomto směru by bylo dobré zavést samoobslužný salátový bar, kde by si děti mohly samy zvolit, na co mají chuť. V nabídce by mohly být různé druhy zeleniny a zeleninových i ovocných salátů. Určitě by to nalákalo více dětí.

Projekt Mléko do škol existuje ve škole od roku 2004. Žáci hodnotí program kladně a každým rokem přibývají noví zájemci. Jako dodavatele si škola vybrala podnik Gastrofresh a odebírá od něj kromě mléka ještě 2 mléčné výrobky. Objednané výrobky se uskladňují v kanceláři hospodářky a následně se postupně rozdávají dětem. Celá

administrace je tedy velmi časově náročná. Proto se doporučuje zavést v rámci projektu školní automat. Výhodou automatu je, že sdružuje rovnou dva projekty - Mléko a Ovoce do škol. Speciální on-line systém by usnadnil povinnou agendu. Žáci by nepoužívali hotovost, ale obdrželi by předplacené kartičky, které by si průběžně dobýjeli. Škola by již nemusela objednávat výrobky a zajišťovat skladování a ruční distribuci. Zároveň by tak dětem mohla škola nabídnout nedotované výrobky zdravé výživy - stoprocentní ovocné šťávy lisované z čerstvého ovoce a cereální tyčinky. Toto doporučení potvrzuje i dotazníkové šetření, kdy většina dětí o rozšíření projevila zájem.

Při dohledávání různých informací na webových stránkách školy bylo zjištěno, že některé informace již nejsou aktuální a rozvržení jednotlivých sekcí je nepřehledné. Webové stránky mají za cíl prezentovat školu, proto se doporučuje investovat do jejich inovace. V dnešní době již snad každá organizace využívá k aktivní komunikaci sociální síť Facebook. Škola bohužel nemá založený profil. Mohla by na těchto stránkách umisťovat aktuální informace o dění v organizaci. K dispozici by byly údaje o termínech konaných akcí, fotografie apod. Navíc by se vytvořil prostor pro komunikaci mezi dětmi, rodiči a školou. Stránky by zároveň plnily propagační účel a zvýšily by povědomí o instituci a jejích činnostech.

Na začátku diplomové práce byla stanovena hypotéza:

Instituce ZŠ Chelčického neplní cíle a poslání, ke kterým byla zřízena.

Tuto hypotézu se na základě všech dosažených zjištění **podařilo zcela vyvrátit**. Základní škola Chelčického plní svou úlohu velmi dobře a motivuje žáky veškerými možnými způsoby ke zdravému životnímu stylu.